

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **262-M (NS)**

Code No. : **262-M (NS)**

ಡಿ.ಇಡಿ. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.Ed. SECOND YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು — ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ
(ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ)

**FACILITATING LEARNING — SOCIAL SCIENCE
(OPTIONAL)**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(**New Syllabus**)

ದಿನಾಂಕ : 13. 12. 2018]

Date : 13. 12. 2018]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नांना चार पर्याय दिले आहेत. योग्य पर्यायाचे उत्तर निवडा आणि उत्तर पुस्तिकेमध्ये लिहा. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. 10 × 1 = 10

1. जेव्हा आम्ही शाळेत समाज विज्ञान अध्यापनाचे पृथःकरण करतो, ते फक्त

- (A) माहितीचे रुपांतर आणि स्मरण
(B) स्मरण आणि विचारांचा बदल
(C) माहितीचे रुपांतर आणि एकत्र विषय जोडणी
(D) वरिल सर्व.

2. घटनेचे कोणते कलम हे अस्पृश्यतेचे निर्मूलन करते ?

- (A) कलम 15 (B) कलम 45
(C) कलम 12 (D) कलम 17.

D. Ed. – II (NS)

6025

[Turn over

3. समाज विज्ञान विषयात नकाशा काढण्याची क्रिया ही या सुधारित शैक्षणिक वर्गीकरणाशी संबंधीत आहे.
- (A) स्मरण (B) निर्माण
(C) आकलन (D) अन्वेषण.
4. चिकित्सक अध्यापन शास्त्राचे संस्थापक हे आहेत
- (A) जान् पिभागेट (B) बेंजामीन ब्लूम
(C) पावलो प्रथर (D) जॉन होलटे.
5. समाज विज्ञानामध्ये 'मुक्त चर्चेची' संधी पुरविणारी पद्धत ही आहे.
- (A) प्रत्यक्ष (थेट) पद्धत (B) चौकशी पद्धत
(C) चर्चा पद्धत (D) समस्या निवारण पद्धत.
6. जेव्हा प्रकल्प कार्य दिले जाते, तेव्हा अतिरिक्त माहिती संग्रह करणारे समुदायाचे संसाधन हे आहे.
- (A) प्रेक्षक गृह (B) संसाधन खोली
(C) ग्रंथालय (D) पुरातत्व संग्रहालय.
7. 'राज्याची मार्गदर्शक तत्वे' या पाठाचे अध्ययन झाल्यानंतर विद्यार्थी वर्तमानपत्रातील नवीन पदे ओळखतात. हे ज्ञान याच्याशी संबंधीत आहे.
- (A) यांत्रिक ज्ञानाचे स्मरण (B) ज्ञानाचा विस्तार
(C) भोकमपट्टी (D) अक्षराचे ज्ञान.
8. समुदाय संसाधना मधील भौगोलिक संसाधनाचे उदाहरण कोणते ?
- (A) बँक, बाजार, व्यापारी केंद्रे, कारखाने
(B) ग्राम पंचायत, शहर नगरपालीका, जिल्हा पंचायत दवाखाने
(C) राजवाडा, किल्ला, स्मारके, स्तंभ
(D) नदी, समुद्र, तलाव, धबधबा.
9. मौल्याकनाचे कोणत्या वैविध्य अध्ययनाच्या निर्देशकाना प्रतिबिंबित करण्यासाठी आयोजन केले पाहिजे.
- (A) धडा / विषय पासून अपेक्षित (B) ज्ञानात्मक व्याप्ती पासून अपेक्षित
(C) भावनात्मक व्याप्ती पासून अपेक्षित (D) मनोचलनात्मक व्याप्ती पासून अपेक्षित.
10. संकलनात्मक मौलयमापनाचा महत्वाचा उद्देश हा आहे.
- (A) प्रोत्साहन देणे (B) पुढील वर्गात दाखल करणे
(C) अभिप्राय देणे (D) त्रुटी (दोष) ओळखणे.

भाग - II

खालील पकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर हे अर्ध्या पानापेक्षा जास्त असू नये. 5 × 2 = 10

11. समाज अभ्यास असे नाव असलेला विषय हा समाज विज्ञान विषयात परिवर्तन होण्याच्या कारणांची यादी स्पष्ट करा.
12. समाज विज्ञान म्हणजे काय ? समाज विज्ञानाच्या प्राथमिक स्तरावरील ज्ञानाच्या शाखा कोणत्या ?
13. आशिया खंडाला “वैविध्यतेचा खंड” असे म्हणण्याची कारणे कोणती आहेत ?
14. 5E नमुन्यात ‘अन्वेशन आणि वर्णन’ यांच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.
15. तकते हे समाज विज्ञान विषयाच्या अध्यापनाचे अतिउत्तम साधने आहेत. या विधानाचेच स्पष्टीकरण करा.
16. छत्रपती शिवाजीच्या जीवनातील महत्वाच्या घटना दर्शविणारी काळ रेषा तयार करा.
17. मौल्यांकणाच्या योजनेच्या प्रकारांची यादी करा.
18. घटक चाचणीची उद्दिष्ट्ये कोणती ?

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्याय प्रश्न दिलेला आहे. त्यापैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर एका पानापेक्षा जास्त असू नये. 8 × 5 = 40

19. समाज विज्ञानाच्या उपशाखा कोणत्या ? कोणत्याही दोन शाखांचे वर्णन करा.

किंवा

शाळेंमध्ये समाज विज्ञानाचे अध्ययन करण्याच्या महत्वांचो चर्चा करा.

20. योग्य उदाहरणाच्या सहाय्याने मानवाने पर्यावरणाशी कसा अडेलतटूटपणा केलेला आहे हे स्पष्टपणे लिहा.

किंवा

नागरीकशास्त्र हा विषय एखाद्या व्यक्तीला भविष्यातील नागरीक म्हणून व्यक्तीमत्व विकासासाठी कसा मदत करतो ?

21. रचनावाद पद्धतीच्या अध्यापन सरावासाठी कोणताही पाठ शिकविण्यासाठी पा योजना तयार करा.

किंवा

तुमच्या संस्थेचा आराखडा तयार करून त्यात दिशा आणि महत्वाची ठिकाणे दर्शावा.

22. समुदाय आधारित अध्यापन कसे उपयोगाचे आहे ? विश्लेषण करा.

किंवा

वेगवेगळ्या प्रतिभा असलेल्या विद्यार्थांसाठी निर्दिष्ट (विशेष) पाठ योजनेची रचना आवश्यक आहे, का ?

23. दृक श्राव साधने (Audio-visual) कोणती ? समाज विज्ञानच्या वर्गात दृकश्राव साधनांचे उपयोग कोणते ?

किंवा

स्थानिक पुरातत्व साधनांचा अर्थ लिहा. ते कोणत्या संदर्भात वापरतात ?

24. समाज विज्ञान अध्यापनात माहिती आणि संपर्क तंत्रज्ञान (ICT) चे उपयोग स्पष्ट करा.

किंवा

समाज विज्ञानाच्या अध्ययनावेळी समाज विज्ञान संसाधन कोठडीचा वापर कसा कराल ? वर्णन करा.

25. रुपनात्मक आणि संकलनात्मक मौल्यमापनचा फरक लिहा. आणि मौल्यमापनच्या कोणत्याही दोन साधनांचे आणि तंत्रज्ञानाचे (Tools and Techniques) वर्णन करा.

किंवा

मौल्यमापनाची मुल्ये आणि दृष्टीकोन हे साधना परिक्षेपासून कशी वेगळी आहेत. त्याचे मौल्यमापन कसे केले जाते.

26. “विविध प्रतिभा असलेल्या मुलांच्या अध्ययनाचे मौल्यमापन वेगवेगळे असते.” या विधानाचे समर्थन करणारी मुलाच्या विशेष गरजे नुसार असलेली सामान्य मार्गदर्शके सांगा. (लिहा)

किंवा

घटक परिक्षा म्हणजे काय ? परिक्षेच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.

=====